

СТЕНОГРАМА

розширеного засідання Комітету з питань правової політики та правосуддя на тему: "Запровадження інституту приватних

виконавців в Україні"

від 28 травня 2015 року

Веде засідання Голова Комітету КНЯЗЕВИЧ Р.П.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...виступи, своє бачення, саме опираючись на них. Але дуже хочеться, щоби наша сьогоднішня робота не була просто хорошим проведенням часу, а щоби ми вийшли на якийсь конкретний підсумок, який би вніс пропозицію щодо підтримки якихось концептуальних речей в цьому напрямку чи запропонувати підтримати, чи хоча би продискутувати їх на круглому столі. І в разі, якщо вдасться дійти до якогось спільного знаменника, запропонувати певні моделі, які можна буде потім обговорити і запропонувати комітету й на далі на розгляд парламенту.

Ви, будь ласка, не дивуйтесь, що не так багато членів комітету зараз присутні. Це свідоме рішення, бо ви знаєте, що зараз не є сесійний тиждень і не заплановано було відповідне засідання, але я хочу вам відрекомендувати насамперед Алексеєва Ігоря Сергійович (він – голова підкомітету, який займається безпосередньо питаннями в тому числі й виконавчої служби) і Руслана Михайловича Сидоровича, який є і членом цього підкомітету і нашим членом комітету, який теж безпосередньо опікується саме цими питаннями, які на розгляді сьогоднішнього круглого столу. Думаю, що і вони зможуть висловити і свою позицію, і від імені комітету доведуть позицію і комітету з іншого боку отримуючи ваше бачення, запропонують його на розгляд і власного підкомітету, і відповідно далі – комітету.

Я тільки заради стенограми і заради певної процедури мушу сказати, що у нас сьогодні досить пристойна аудиторія. Було би правильно, напевне, мені як головуєчому весь перелік озвучити для того, щоби залишилось і в

історії, і потім всі озвучені люди мали можливість відповідно зголошуватися і брати участь в обговоренні.

Оскільки ми наперед не писали якоїсь програми і не вимагали в когось якогось, скажімо, обов'язкового виступу і не регламентуємо цей процес, то ми вільні в своїх діях. Я думаю, що по ходу роботи столу можна буде визначатися, як ми будемо це робити. А з іншого боку, всі, хто присутні на столі, можуть зголошуватись до того, щоб взяти участь в обговоренні. Якщо іде мова про регламент роботи, я думаю, що було би вірно, якщо б, наприклад, основні якісь виступи були там, наприклад, я думаю, 5-7 хвилин, а якісь такі більш виступи в обговоренні могли би бути 3-5 хвилин або до 5 хвилин, в залежності від того, скільки буде бажаючих і як ми будемо планувати свою роботу.

Попередньо ми планували десь приблизно півтори години роботи, якщо буде для того потреба, то я думаю, що вже на марші можна буде зорієнтуватися в доцільності продовження роботи чи навпаки, якщо ми не будемо вважати за доцільне так довго працювати, то я думаю, що ми будемо в праві приймати і рішення щодо швидшого завершення роботи.

В засіданні сьогоднішнього круглого столу беруть участь, нам приємно, наші колеги народні депутати, не члени нашого комітету:

Пташник Вікторія Юріївна, яка, ну ми навіть не розділяємо, мені здається, що Вікторія Юріївна якраз у нас найактивніший член нашого комітету, але ми дякуємо, що вона вишукує можливість, працюючи в іншому комітеті, завжди брати участь не тільки в якихось заходах, які ми проводимо, а і всіх, без винятку, засіданнях нашого комітету і ми інколи навіть дуже-дуже сподіваємося на її участь, бо без її мудрої поради не завжди вдається правильні рішення прийняти. Дякую, Вікторія Юріївна.

Барабаш Тетяна Миколаївна, від Інституту законодавства Верховної Ради, завідувач сектору кодифікації робіт.

Левицька Людмила Василівна, також від Інституту законодавства Верховної Ради, завідувач сектору аналізу правозастосовної практики.

Бондар Ігор Миколайович, від секретаріату Комітету з питань економічної політики, головний консультант.

Берестова Ірина Еріївна, від Верховного Суду України, начальник науково-експертного відділу.

Бабанли Расім Шагінович, Вищий спеціалізований суд України з розгляду кримінальних і цивільних справ, начальник науково-експертного управління.

Слуцька Тетяна Іванівна, від Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, начальник відділу забезпечення діяльності заступника голови та секретаря судової палати.

Кравчук Геннадій Анатолійович, заступник голови Вищого господарського суду України.

Шайко Наталія Валеріївна, начальник відділу забезпечення єдності правових позицій господарських судів.

Миколіук Микола Дмитрович, начальник юридичного управління Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

Пристрому Євген Вікторович, начальник юридичного управління Державної судової адміністрації України.

Трохимчук Тетяна Євгенівна, головний спеціаліст департаменту з питань діяльності правоохоронних органів та органів юстиції секретаріату Кабінету Міністрів України.

Шкляр Сергій Володимирович, заступник міністра з питань виконавчої служби Міністра юстиції України.

Мостова Ірина Олександрівна, начальник відділу нормативно-методичного забезпечення департаменту ДВС.

Рокитський Євген Леонідович, радник групи Світового банку в Україні.

Бугай Денис Володимирович, президент Всеукраїнської громадської організації "Асоціація правників України".

Хорунжий Юліан Андрійович, члена правління асоціації Всеукраїнської громадської організації "Асоціація правників України", а також одночасно партнер юридичної фірми "Аріо Кепітал Груп".

Титич Віталій, голова комітету з конкурсного права Всеукраїнської громадської організації "Асоціація правників України".

Авторгов Андрій, голова підкомітету виконавчого провадження комітету з конкурсного права Всеукраїнської громадської організації "Асоціація правників України".

Сербін Ірина, члена ради комітету з конкурсного права Всеукраїнської громадської організації "Асоціація правників України".

Асоціація сьогодні досить достойно представлена, тому вибачте, я ще буду продовжувати цей список.

Данішевська Валентина, директор центру комерційного права Всеукраїнської громадської організації "Асоціація правників України".

Ніколаєв Ігор, юридичний... немає по батькові, якщо десь, вибачте опустив, вибачайте. Юридичний радник центру комерційного права Всеукраїнської громадської організації "Асоціація правників України".

Воронько Олексій, члена комітету з конкурсного права "Асоціації правників України".

Колесник Ганна Миколаївна, адвокат, голова комітету по правам людини при Національній асоціації адвокатів України.

Страхова Вікторія Костянтинівна, проектний менеджер програми реформ фінансового сектору, Проектний офіс моніторингу та впровадження реформ.

Мовчан Андрій, начальник управління аналізу та автоматизації процесів Юридичного департаменту "Креди Агріколь банку".

Штибель Уляна Ігорівна, координатор банківського та фінансового комітету палати, Американської торгівельної палати в Україні.

Степанова Олена Олегівна, координатор правового комітету Американської торгівельної палати в Україні.

Глинський Денис Геннадійович, координатор Форуму провідних міжнародних фінансових установ Американської торгівельної палати в Україні.

Літкевич Володимир Сергійович, головний спеціаліст-аналітик управління по роботі з проблемними активами АТ "Укрексімбанк".

Держалюк Андрій Миколайович, експерт комітету НАБУ з питань захисту прав кредиторів. НАБУ – це Незалежна асоціація банків України.

Бауліна Віра Олегівна, головний юрист-консульт управління стягнення заборгованості "Ощадного банку України".

Чабанюк Сергій від КБ "Приватбанк". Не вказано посади.

І Горбачевська Оксана так само від КБ "Приватбанк".

Це той список, який мені дали попередньо за результатами реєстрації. Якщо, шановні колеги, я когось не дай Бог пропустив, то, будь ласка, ви можете зголошуватись, ми ще додатково озвучимо. Якщо всіх присутніх оголосив, то я радий вас вітати в стінах нашого комітету. І дозвольте мені фактично приступити до обговорення тем, які винесені на сьогоднішній круглий стіл. Я думаю, що буде вірно, якщо ми надамо слово першому голові підкомітету Ігорю Сергійовичу Алексєєву, який озвучить позицію і підкомітету і, напевно, вона в цьому плані буде збігатися з позицією комітету. Оскільки саме підкомітет був ініціатором проведення круглого столу для того, щоби задати тон нашій розмові. І, напевно, потім після того виступить Руслан Михайлович так само від підкомітету і комітету. А далі, з вашого дозволу, Ігор Сергійович продовжить, я на кілька хвилин відлучуся. По мірі надходження пропозицій. Будь ласка, всі бажаючі виступити можуть це робити і в письмовій формі. Звертатися до секретаріату, передавати записки для того, щоби ми формували відповідно порядок виступаючих. Або просто після закінчення попереднього виступу піднімати руку, зголошуватись і виступати.

Я даю слово Ігорю Сергійовичу. Будь ласка, 7 хвилин, Ігор Сергійович. Якщо бажаєте, як ініціатор, трішки довше. Я думаю, що ми вас не можемо обмежувати. Будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Дякую, Руслан Петрович, дякую за надане слово. Шановні колеги! Я всіх вас вітаю на цьому заході, всім вам велика подяка за те, що ви зголосились прийти. І, насправді, те обговорення, яке сьогодні відбудеться для нас дуже важливо. І в цій фаховій дискусії, ми переконані, що ми дійдемо до, все ж таки, узгоджених позицій, узгоджених пропозицій по тим законопроектам, по яким у нас уже є напрацювання.

Знаєте, я тут побачив з розданих матеріалів, першим питання, насправді, нам тут пропонується обговорити питання щодо необхідності реформування виконавчої служби в цілому, і виконавчого впровадження зокрема. Насправді, я думаю, що ні в кого з присутніх в цьому залі немає питань і сумнівів про те, що реформувати виконавчу службу потрібно і робити це потрібно було ще вчора.

Тут, знаєте, приведу один лише приклад, який красномовно свідчить про існуючу ситуацію в цій системі. За минулий рік з 6,5 мільйонів виконавчих документів, в цілому виконано було лише 1,3 мільйони. Тобто процент виконання виконавчих документів складає лише 20 відсотків, для порівняння, в розвинених країнах, в європейських країнах, де існують ефективні практики реалізації виконавчого провадження, такий відсоток становить 80 і більше відсотків. То ми бачимо, що в цьому напрямку Україна суттєво відстає, і через не реформовану службу, і через існуючі недоліки в вітчизняному законодавстві. І саме такі показники зумовлюють потребу в реформуванні виконавчої служби.

Що вже зроблено? Як ви знаєте при Президенті України створена рада з питань судової реформи і ця тема обговорювалася, і є робота відповідних підгруп щодо підготовки відповідних законопроектів.

Лише окреслю, що ті напрацювання і ті законопроекти, які підготовлені в рамках роботи і підкомітету, і в рамках ради з питань судової реформи, вони мають без перебільшення, ну, ключове значення, на рівні із новою редакцією Закону про судоустрій, на рівні з новою редакцією Закону про адвокатуру, тобто це фундаментальна робота, яка поставлена Президентом України одним із пріоритетів в частині судової реформи.

Якщо повернутися трішечки назад, ось можна сказати, що тема реформування виконавчої служби, впровадження інституту приватних виконавців і функціонування змішаної системи, вона, ну, в експертному середовищі активно дискутувалася і підтримувалася, а, враховуючи, що це є світовою практикою і суттєво поліпшує стан виконання і судових рішень, і інших виконавчих документів і усуває ті зловживання і ту корупцію, яка є в країні, але для державного сектору, наприклад, особливо для Міністерства юстиції останніми роками ця тема була, ну, мені тут пам'ятається одна фраза одного з експертів була певним чином табу, тобто не обговорювалося, абсолютно з безпідставних причин заговорювалося, висувалися абсолютно незрозумілі ризики, що це лише ламає ту систему, яка є в державі і ще погіршить ситуацію. І дуже вітається та ситуація, що ми все ж таки зробили суттєвий перелам в першу чергу в розумінні в тому, що ми повинні рухатися до кращих світових практик і дійсно реформувати цю систему, і останні півроку, я знаю, що велася активна робота по напрацюванню реформи виконавчої служби. Одним з ідейних локомотивів в цьому напрямку стало Міністерство юстиції, ке одним із перших стало на шлях запровадження інституту приватних виконавців. Були певні напрацювання, були певні напрацювання у депутатського корпусу, що найважливіше ця робота знайшла концептуальне порозуміння, знайшли усвідомлення, що нам потрібно реформувати цю систему. І зараз, до вашої уваги, пропонується не просто обговорення концепції, обговорення необхідності реформування цієї сфери і якісь ключові тези, а вам вже пропонується до уваги фактично узгоджений

законопроект, а їх, зокрема, два – це про виконавчу службу, і про виконавче провадження.

Ці законопроекти розроблялись спільно депутатським корпусом, Міністерством юстиції, на базі сформованої Ради з питань судової реформи при Президенті. Наскільки мені відомо, що ці законопроекти пройшли попередню ревізію представників Ради з питань судової реформи. Є певні пропозиції, є певні, такі, гарячі точки, які потрібно обговорити і в дискусії, все ж таки, вирішити і вийти на фінальний варіант.

Але дуже приємно, і дуже вітаю всіх, хочу подякувати всім хто прийняв участь в підготовці цих законопроектів, за вашу роботу. Завдяки вам ми маємо можливість вже фіналізувати редакцію цих законопроектів і, наскільки мені відомо, є попередня узгоджена пропозиція, що ці законопроекти будуть передані на розгляд Президенту, щоб він вніс їх на розгляд парламенту як невідкладні.

Задача, яка ставиться перед всіма нами, щоб до вересня місяця ми ухвалили необхідне законодавче поле, для того, щоб запрацювали ці відповідні інституції. Але якраз ця дискусія, яку ми хочемо провести сьогодні з вами, і як обговорити ті законопроекти. Які вам запропоновані до розгляду, так і все ж таки подивитися наперед, що нам треба зробити ще на майбутнє. Оскільки ми чудово розуміємо, що після прийняття цих законів на наступний день не буде в Україні сформована когорта приватних виконавців, які зможуть перейняти цю функцію від держави. У нас буде поступово перехідний період і якраз від нас залежить те, щоб... правильно, і допомогти і методологічно, і інформаційно, щоби гарна ідея не нашттовхнулась на складнощі на першому етапі, коли фактично буде формуватися, і ми не загубили в майбутньому цю гарну ініціативу.

Дякую за увагу. Я хотів би тоді по черзі передати слово Сидоровичу Руслану Михайловичу, після цього – Шкляру Сергію Володимировичу, які фактично були як в Міністерстві юстиції депутатського корпусу ініціаторами і головними розробниками цих законопроектів, щоб вони концептуально

представили ці два напрацювання. А вже після цього ми обговорили всіх, хто бажає, ключові проблеми і ключові новації цих положень. Дякую.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дякую, пане Ігор. Дякую за надане слово. Я напевно, що не буду мусити агітувати так би мовити за радянську владу тих, хто тут присутній, оскільки я презумую особливо виходячи з того переліку, який оголошувався. Всі присутні тут є юристи, з належним досвідом роботи, які дуже добре знайомі з проблематикою, яка є у тій сфері. І питання реформувати чи не реформувати виконавчу службу, очевидно, що не стоїть. Україні, очевидно, що не потрібно винаходити велосипед, а брати за основу ті робочі моделі, які є напрацьовані, як у нас кажуть, в країнах старої демократії, дивитися десь на якусь специфіку нашу і застосовувати їх і таким чином наближати нас до вимог.

Я думаю, що більшість з присутніх теж мабуть в курсі, що створення змішаної системи виконання судових рішень, тобто запровадження інституту приватних виконавців поряд з Державною виконавчою службою є також вимогою наших західних партнерів, тому наша країна просто не має права розхолоджуватися, бо з одного боку ідея створення приватної виконавчої служби є далеко не нова, про неї вже... я боюся помилитися, але говориться вже більше 10 років в Україні. Наші одні з найближчих сусідів поляки, зробили це ще у 91 році. Те що ми запізнилися на 24 роки не означає, що нам цього не потрібно робити.

Я зараз, можливо, просто кілька слів скажу по таких фундаментальних речах, мене доповнить пан Сергій Шкляр, а потім хотілося би, напевно все ж таки в режимі такої, власне, живої дискусії з тими, хто читав ці законопроекти, але має якісь свої запитання, не розуміє, як будуть працювати ті чи інші механізми. Тому що власне, ну мета круглого столу, це не зібратися з тими, хто безпосередньо є причетний до написання цих законопроектів, бо ми це писали, ми знаємо, що там написано, нам це розказувати один одному не потрібно.

Важливо, щоб ми могли донести максимально широкій спільноті ту ідею, ту нову філософію, яку ми закладаємо в цю реформу, тому що реформи не повинні робитися заради реформ, кінцеву вигоду набувачем повинно бути усе наше суспільство. А якщо ми говоримо, що до України потрібно залучати інвесторів, то при тому стані виконання судових рішень і інших виконавчих документів, звичайно, що якихось реальних інвестицій годі буде дочекатися.

Чому власне про це і на стільки гостро наполягають наші західні партнери такі, як і Міжнародний валютний фонд, і Світовий банк. Тому з принципово таких засадничо нових новел, ну найбільша – це створення інституту приватних виконавців. В процес розробки, оскільки, ну скажімо так і паралельно, і Адміністрація Президента працювала в напрямку розробки цієї реформи, і Міністерство юстиції, і ряд народних депутатів, серед яких є я.

В січні місяці в мене вже був напрацьований готовий пакет, але очевидно, що правильно було об'єднати всі розробки, які були в усіх середовищах і вийти на одну узгоджену, злагоджену позицію. Позиція в середовищі розробників вже є узгоджена на рівні Ради судової реформи. Чому ми вирішили, що, власне, Президент повинен бути ініціатором, оскільки Президент володіє правом внесення закону з присвоєнням йому статусу позачергового, а реформа є надзвичайно нагальною. А в даному випадку не стоїть задача, що хтось повинен собі вішати медалі, нашою задачею всіх – і Адміністрації Президента, і Міністерства юстиції, і народних депутатів повинно бути, власне, впровадження спільних реформ. Рада судової реформи фактично свою роботу зробила.

Значить, по основних новелах, це запровадження інституту приватних виконавців. В чому їхня суть, в чому їхня філософія? Це створення професійного відповідного середовища, якому фактично держава делегує певні функції, зокрема, виконання виконавчих документів – це і судові рішення, це і виконавчі написи, також інші документи, які мають статус виконавчих документів.

Взагалі моя особиста позиція, що з точки зору тої дерегуляції, про яку ми багато говоримо в плані суттєвих реформ в нас в країні, власне, делегування професійним середовищем певних функцій держави дає можливість і піднімати ефективність певних інституцій, зменшувати навантаження на бюджет і фактично збільшувати довіру в такий спосіб в суспільстві за рахунок створення більш відкритішого доступу до тої чи іншої професії. І от в рамках робочої групи ми проговорювали про необхідність взагалі прийняття в Україні закону, рамкового закону про саморегулівні організації, оскільки не так давно їх ще практично не було. Останні роки їх створюється все більше і більше, вони набувають більшої ваги, більшої сили і очевидно, що на сьогоднішній день вже десь, можливо, назріла необхідність прийняття такого, власне, рамкового закону. Тому деякі речі, які ми хотіли би, можливо, записати в даних законопроектів, але так і не написали. Ми, свого роду, винесли за дужки, і я в рамках робочої групи брав на себе зобов'язання не залишити поза увагою дане питання і зобов'язання з себе не знімаю, принаймні, знаю точно, що до кінця року законопроект буде в стінах парламенту. Постараємося знову вийти на спільну узгоджену позицію разом із Адміністрацією Президента, і з Міністерством юстиції і з іншими органами влади, щоби позиція, власне, була узгоджена ще до потрапляння до сесійної залу. І на ту тему ми теж будемо однозначно проводити круглі столи.

Що так само принципово важливо по приватних виконавцях, оскільки за державних виконавців несе відповідальність держава. Нам потрібно було дати гарантії його сторонам виконавчого провадження, а також іншим особам, яким може бути теоретично завдана шкода в ході вчинення виконавчих дій. Тому ми запроваджуємо інститут страхування відповідальності від нанесення шкоди як сторонам, так і третім особам в самому процесі.

Запроваджуємо інститут помічника приватного виконавця, який буде наділений широкими повноваженнями, але не настільки широкими, щоб він

міг підміняти приватного виконавця. Відповідальність за дії помічника буде нести, власне, сам приватний виконавець.

Тема, по якій в нас були дуже дискусії, дуже довго ми намагалися дійти спільного знаменника. Ми дійшли, і... ну, видається мені, що рішення насправді є доволі таким "соломоновим" – це так звані "виконавчі округи". Тому що ми спочатку виходили з повної екстериторіальності приватного виконавця, в кінцевому результаті ми дійшли до того, що будуть створені приватні виконавчі округи, які будуть визначатися адміністративними територіями саме районами, значення цього виконавчого округу матиме виключно у контексті прив'язки місця знаходження такого приватного виконавця та забезпечення функцій контролю органами юстиції, оскільки ми розуміємо, що якщо держава делегує недержавній структурі певні такі серйозні повноваження держава повинна забезпечити, залишити за собою контроль за діяльністю такого органу. Однак, приймати виконавчі документи такий приватний виконавець матиме право з цілої області в межах якої в нього знаходитиметься офіс. Оскільки, наприклад, ми можемо зробити такий малесенький приклад, допустимо Києво-Святошинський район, всі знають, де він територіально розташований, швидше за все, що я собі слабо уявляю відкриття офісу приватного виконавця в місті Боярка, чи в місті Вишневе, однозначно, що цікавіше йому буде знаходитися в межах міста Києва, з позиції зручності транспортної комунікації. Але абсолютно недоцільно обмежувати його дії, там, щоб він, допустимо, не міг мати можливості виконувати там в тому самому Києво-Святошинському районі. А, безпосередньо, вірніше приймати виконавчі документи, а безпосередньо вчиняти виконавчі дії приватний виконавець матиме право по всій країні, тому що майно у боржника може знаходитися в різних областях, рахунки можуть бути відкриті в різних регіонах України. І тому така екстериторіальність, в плані вже безпосередньо, самого вчинення вона є, звичайно, важливою.

Поряд з тим, ми забезпечили створення такого поняття в рамках інституту приватного виконавця як заміщення його. Тобто він матиме право доручати іншому приватному виконавцю на іншій території на вчинення певних дій. Позитив в цьому є який? Очевидно, що це дасть можливість економити і час, і певні, так само, фінансові ресурси, тому що, наприклад, їхати з Києва в Херсон для того, щоб там провести, виключно опис майна, може бути недоцільно. Це можна доручити людині на місці, яка це зможе зробити, зафіксувати, передати документ, оскільки ці речі, ці витрати вони потім в кінцевому результаті на когось лягати, або на стягувача, або на боржника.

Щоб не було дурних ситуацій, і не було ризику зловживання ми передбачили таке поняття як авансування витрат приватного виконавця, тому що, якщо приходить стягувач і каже, ну потрібно терміново кудись їхати, вже і негайно, а на це потрібні кошти, приватний виконавець матиме право абсолютно легально виставити рахунок і відповідно з цих авансованих коштів покрити всі витрати, окрім того, ми передбачили можливість додаткової винагороди, яка, отримання додаткового винагороди приватним виконавцям, яка не стягуватиметься з боржника, якщо стягувач, ну скажемо так, хоче заплатити там преміальні, назвемо це так, там за, скажемо так, рвів виконання там того чи іншого виконавчого документу, тому що в кінцевому результаті наша мета є яка, щоб цей виконавець, він був зацікавлений, щоб виконання відбулося. Бо в нас є дві проблеми в державній виконавчій службі, з одної сторони це є перевантаження її, тобто об'єктивне перевантаження, з іншого боку це відсутність достатньої мотивації, пан Сергій розкаже про ті новації, які пропонуються в рамках державної виконавчої служби. Але потрібно все ж таки прекрасно розуміти, що державна служба, вона все рівно є набагато більше зв'язаніша по руках і ногах в плані там якихось там суттєвих ініціатив, особливо коли мова іде про використання там бюджетних коштів. Тому ми покладаємо, скажемо, великі надії, що приватна виконавча

служба, вона дійсно стане тим проривом, який докорінно зможе змінити ту катастрофічну ситуацію з виконаннями судових рішень в нас в Україні.

І останнє. Можливо, що я хотів би так відмітити, що є дуже суттєво, це створення, власне, саморегулявної організації приватних виконавців. Ми постаралися взяти, скажімо так, проаналізувати той негативний досвід, який є в інших саморегулявних організаціях, зокрема, в адвокатів, щоб не допускати тих помилок, врахувати момент так само той, що організація на початках, вона не буде так само на стільки чисельною, наприклад, як адвокатура, тому що там в адвокатурі зараз там є близько 30 тисяч членів, відповідно, зібравши з кожного по одній мінімальній заробітній платі, можна створити дуже не слабенький фонд, за рахунок якого можна там утримувати весь цей апарат. В само..... організації приватної виконавчої служби, очевидно, що такого не буде.

І створення атестаційної і дисциплінарної комісії по допуску до професії і по притягненню до дисциплінарної відповідальності. При чому по дисциплінарній відповідальності ми передбачили там цілий ряд підвидів, врахували фактично зауваження Венеційської комісії по видах дисциплінарних відповідальностей суддів, що вона повинна бути достатньо диференційована з прив'язкою до ступеню можливого дисциплінарного проступку приватного виконавця.

Цікавий є у нас аспект складу атестаційної дисциплінарної комісії. Це 9 чоловік в одному і другому випадку. При чому, чотири людини від Міністерства юстиції в одній і в другій комісії. Чотири людини від професійного середовища, які делегуються Асоціацією приватних виконавців. І одна людина, яка повинна бути делегована від суддів. Ми довго вагалися, хто ж це має бути нейтральний, який повинен врівноважити цих два, скажемо, професійних середовища. Чому ми зупинилися на суддях, тому що все ж таки більша частина виконавчих документів, які виконуються виконавчою службою, це є, власне, судові рішення. Більше в багатьох країнах виконавці є судовими виконавцями. І навіть була така думка, що,

можливо, потрібно тих самих приватних виконавців прикріпити до суддів чи до судів вірніше. Наразі ми від цієї думки відмовилися, тому що, власне, виконуються не тільки судові рішення. Якщо брати судові рішення, з цим ситуація простіша би була. Але що робити з не судовими виконавчими документами. І все ж таки ми вирішили, ну, не пробувати щось винаходити таке зовсім кардинально нове, а спробувати запустити в такий спосіб з надією, що цей механізм буде працювати, враховуючи ті всі баланси, які ми в цих двох законопроектах передбачили. Повторюю, це є один законопроект про Державну виконавчу службу і приватних виконавців. Другий законопроект, це про виконавче провадження.

Тобто, якщо перший закон, він визначає статус державного виконавця і приватного виконавця, то другий закон про виконавче провадження, він є єдиний як для державного виконавця, так і для приватного. Вони повністю урівнені в своїх правах. За включенням невеликої кількості категорій справ, які на разі ми вважали, що неправильно буде віддавати в роботу приватній виконавчій службі, поки вона, ну, скажімо, ще не розвинулася і не отримала належного рівня суспільної довіри.

Мова йде про виконання рішень, де стороною по виконавчому провадженню є держава або державні підприємства, установи, організації, де мова йде про вселення, виселення. Тобто це такі, соціально чутливі категорії справи. Це аліменти і це виконання рішень судів по неповнолітніх і недієздатних або обмежених дієздатних особах.

На цьому дякую за увагу. І з вашого дозволу передаю слово пану Сергію Шкляру.

ШКЛЯР С.В. Дякую. Я коротенько, тим більш, що маю їхати. Тому що у мене зустріч з іноземними експертами, які будуть нам допомагати реформувати структуру Мін'юсту, зокрема виконавчу службу, для цього приїхали. Тим більше, що колеги вже багато чого розказали про наші законопроекти.

Я єдине ще раз хотів би наголосити. Що мова не йде лише про введення інституту приватних виконавчих. Мова йде про системне реформування системи виконання судових рішень, а також інших рішень, які підлягають примусовому виконанню. Тому дуже важливо, що ці два законопроекти, вони йдуть в пакеті. І дуже важливо саме так до цього відноситись, і уважно читати обидва законопроекти. І давати коментарі не лише до Закону про державних і приватних виконавців, тому що це нова інституція, це дійсно цікаво, багато дискусійних питань для обговорення, але не забувати і про те, що в нас є нова редакція, пропонується, Закону про виконавче провадження, який до речі, буде діяти і для приватних, і для державних виконавців. А він досить такий системний законопроект, тому я прошу читати і поки є час надавати пропозиції, для того, щоб ми могли їх врахувати.

Там є багато важливих речей, які ми вже врахували, тобто ми максимально убрали у державних виконавців дискреційні повноваження там, де це можна зробити. Максимально прибрати підстави, для того, щоб безпідставно знову ж таки відмовляти у відкритті виконавчого провадження, вставили строки по яким буде здійснюватись виконавче провадження. Ввели, прописали механізми контролю за державними виконавцями, тобто зараз не буде так, після того, як буде прийнятий цей законопроект, а я сподіваюся, що він буде дуже скоро прийнятий. Не буде так, що виконавець порушив виконавче провадження і нічого не здійснює. Да? Там будуть конкретні строки, в який строк, що він має зробити і таке інше.

Крім того, ми вводимо таке поняття, пропонуємо ввести, як єдиний реєстр боржників, який буде відповідно і стимулювати. Да. І стимулювати боржників швидше, можливо, сплачувати свої борги, а також буде мати інформаційну функцію для бізнесу. Бізнес, тому що він буде публічний. Бізнес може перевіряти своїх контрагентів на предмет того чи не являються вони боржниками і робити відповідні рішення.

І знову ж таки, що я хотів би наголосити, що... на тому, що приватні виконавці, можливо, не запрацюють так бистро, як нам хотілось би. Ну чому? Тому що по-перше, треба здати іспити, треба знайти офіс, облаштувати, пройти навчання, треба отримати страховку і таке інше, і таке інше. Да? Крім того, вони ж будуть набирати лише... провадження нові брати для свого провадження. Тобто вони не можуть після того навіть як його допустили до практики забрати якесь провадження, яке вже зараз є в системі колишнього ДВСу, а зараз Мін'юсту. Да? Тобто поки вони перетягнуть цей вал роботи, я за те, щоб вони його перетягнули, пройде не мало часу, а цей час ще буде працювати державна виконавча служба – це Мін'юст.

І тому, нам дуже важливо, створити добрі умови для праці, для ефективної праці саме і для державних виконавців. Тобто зробити для них нормальну винагороду, тому що дуже низькі заробітні плати відповідно дуже велика плінність кадрів, дуже багато вакансій, на жаль. І розуміємо, що якщо низька зарплата, чим нижча зарплата, тим більше ризик корупції і таке інше. Тому про це тут не забувати, треба розуміти, що ще там протягом якогось періоду основне навантаження по виконанню судових рішень буде, все ж таки, на державних виконавцях, тому нам треба про них подбати, для того, щоб створити для них ефективні умови роботи теж не лише.

Тому що приватні виконавці, хто це такі? Це по суті самозайнята особа, по суті, приватна особа, підприємець, хоча він виконує публічну функцію, тобто ці люди зможуть себе забезпечити, якщо це дійсно, людина, яка має певний підприємницький хист і таке інше. А державних ми маємо забезпечити, тому що зараз рівень матеріально-технічного забезпечення і заробітної плати він дуже низький, тому це дуже важливо також передбачити в наших законопроектах.

_____. Ми передбачили.

ШКЛЯР С.В. Так, і ми передбачили. Я просто за те, щоб, дійсно, звертали на це увагу, чому? Тому що, наприклад, підвищення винагороди для державних виконавців, це звичайно, що це фінансове питання. Тому, коли ці законопроекти будуть в парламенті, то, звичайно, що у Мінфіну будуть виникати питання і таке інше. Тому я до цього готую, це важливо, акцентувати нашу увагу саме на цьому, не лише на тому, як запрацюють приватні виконавці, вони запрацюють, але як покращити і саму систему виконання судових рішень і умови роботи державних виконавців, тому що певний період часу основне навантаження буде на них. Це в принципі все, дякую.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я дозволю собі трохи доповнити пана Сергія. Я надіюся, що ми Мінфін зможемо заспокоїти в тому контексті, що з прийняттям цих законів не держава буде годувати цих чи державних, чи тим більше там приватних виконавців, а підняття ефективності їхньої роботи забезпечить поступлення до бюджету, як і виконавчого збору, так і поступлення фактично тих коштів, кому вони призначені, тобто тим стягувачам, тобто вирішить власне ту болючу проблему, яка в нас на сьогоднішній день є.

Я би ще просто хотів окремо додатково подякувати за роботу пану Костянтину Красовському, який 5 місяців дуже довго і складно модерував роботу усіх учасників нашої робочої групи і з Адміністрації Президента, і з Міністерства юстиції, і від Верховної Ради. І насправді робота була проведена колосальна, бо ми зібрали разом декілька груп, які працювали абсолютно автономно, незалежно одна від одної. І по ряду позицій у нас думки були інколи кардинально протилежні. Тому там тих чотири чи практично п'ять місяців, яких ми працювали разом, вони інколи були витрачені на те, щоби дійти спільної думки, спільного знаменника. Але я абсолютно переконаний, що це не вплинуло негативно на кінцеву редакцію, а вплинуло навпаки якраз позитивно, тому що всі ті напрацювання, які були в

кожної з наших окремих груп, вони пройшли таке своєрідне сито іншої групи, що в кінцевому результаті дало можливість, власне, комплексно підійти до цього питання. Я от чому там ну не задівав питання Державної виконавчої, бо не хотів у пана Сергія забирати той сектор, за який він конкретно несе відповідальність.

По Закону про виконавче провадження що я хотів буквально два слова сказати, бо ну для юристів зрозуміла та проблематика, яка зараз існує в сьогоднішній редакції. Це і багато формалістики, і багато тяганини, ми постаралися сам процес максимально спростити, так, щоби, ну, рамково пояснити, сам виконавчий процес максимально спростити і зробити його максимально прозорим, тобто, ну, все геніальне, воно є просте. Чим простіше буде модель, тим вона буде ефективніша. Окремим блоком, звичайно, слід відмітити ще такий от момент, це от створення цього єдиного реєстру боржників, який буде загально доступний і це матиме теж ще дуже важливий, ми абсолютно переконані, дуже важливий, скажімо так, психологічно-виховний момент. Тому що без проблем можна буде, коли... Ну, просто дізнатися, в вас є прізвище, ім'я, по-батькові там, наприклад, там хтось балотується в мери там якогось міста, а в нього незаплачений штраф – ви вбиваєте, входите в реєстр, вбиваєте там Іваненко Іван Іванович, раз, бачите. Потім приходите, питаєтеся кажете: "Ну, як же ж ви хочете керувати містом якщо ви навіть штраф за перевищення швидкості не можете оплатити? Вже мовчимо про те, що швидкість якось не пасує перевищувати". Ця відкритість, ця транспарентність, вона, насправді, в нормальних країнах, нормальних суспільствах працює. Тобто з цього потрібно починати. Бо, ну, виключно працювати тим шляхом, що, ну, тільки арешт там майна, рахунків – це, безумовно, повинно бути, але в боржника повинен бути так само інший додатковий стимул належним чином виконувати ті зобов'язання, які на ньому висять.

І ще, до речі, теж такий важливий момент, ми довго дискутували, дійшли до кінцевого висновку, що оскарження дій як приватного виконавця,

так і державного виконавця відбуватиметься відразу до суду. Було би, можливо, певне раціо – залишати ці функції, ну, так, як зараз є, що можна оскаржувати до вищестоящої організації, але в нас біда є яка з там, з Державною виконавчою службою? Нам потрібно повернути довіру, її зараз немає. Там ні для кого не секрет, що, власне, там ті ж самі маленькі зарплати, ясно, що вони стимулюють до якихось там корупційних діянь. Після того, коли ми відновимо довіру, ми запустимо цю систему, ми, можливо, зможемо повернутися до якихось адміністративних процедур, які будуть простіші, доступніші і швидші. Але на сьогоднішній день ми так само кожен механізм, який ми пропрацьовували в цих законопроектах, він був покликаний і ефективність забезпечити і відновити довіру до цієї інституції. Тому що немає довіри до того, що от суд там виніс рішення суду, а його потім можна буде виконати. Тобто, коли ця система запрацює і зміниться формація взаємостосунків, воно вже принципово інакше виглядатиме. Запрацює, то, що пан Сергій абсолютно правильно відмітив. Що після прийняття цього закону, приватна виконавча служба не появиться на другий день. Тому що перші ліцензії, вони появляться не швидше ніж через чотири місяці, враховуючи той часу, який потрібно для проходження навчання, для складання кваліфікаційного іспиту. До речі, інформація про приватних виконавців буде так само загально доступна, буде єдиний реєстр. Тобто, якщо там до людини приходить якесь повідомлення від приватного виконавця, йому не треба буде десь вишукувати. Він зайшов в реєстр, подивився є таке прізвище, ім'я, по-батькові. Є таке там номер свідоцтва відповідного. І він вже розуміє, чи, ну, це дійсно приватний виконавець, чи це якийсь там шахрай, який прикривається там його іменем. Але до того часу поки ця система запуститься, це реально, ну, добрий рік часу пройде поки вони почнуть там працювати. До трьох років я думаю, що ця система, ну, скажімо так, стала, змогла би стати більш-менш повноцінно на ноги.

І далі трансформаційний процес. Очевидно, що мав би бути дещо схожий до ситуації з нотаріатом. Тільки ми маємо великі сподівання, що він

буде значно більш концентрованіший в часі, а не 20 років як в нотаріаті. Я думаю, що з досвідчених юристів добре пам'ятають велику критику щодо створення приватного нотаріату, коли він тільки запускався. На сьогоднішній день приватні нотаріуси фактично повністю витіснили державний нотаріат, вони належно і ефективно виконують свою функцію. І, очевидно, що там можна зараз вже десь можливо і думати про те, що державний нотаріат, як такий, не потрібний, а це має бути якийсь як вид нотаріальної послуги, яка надається особам малозабезпеченим, які не мають можливості самі платити послуги.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Я буквально ще на останок хочу сказати, перед тим як перейдемо до обговорення. Про те, що ... і підтримати позицію Сергія Володимирович Шкляра щодо того, що нам важливі ці два законопроекти разом. І принципова пропозиція, і те, що ми будемо наполягати і в парламенті щодо голосування і щодо внесення, що створення інституту, введення інституту приватних виконавців, формування змішаної системи, без реформування самих процедур, без усунення тих можливих зловживань, тих недоліків, які є в існуючому законодавстві, насправді це не вирішення проблеми – раз. І друге, що, просто ми існуючі проблеми ми перекладаємо на плечі інших осіб, які так само можуть такими недоліками і колізіями зловживати.

Тому, принципова позиція, що з введенням інституту приватних виконавців, одночасно реформуємо ті процедури, які є, максимально усуваємо дискримінаційні повноваження – раз. Максимально усуваємо можливість для затягування процесу – два. І третє, максимально робимо процедури таким чином, щоб максимально забезпечити рівень і обсяг виконання тих документів, які подаються, чи-то до державного виконавця, чи-то до приватного. Основна мета, знову ж таки, не перекласти відповідальність, не повісити собі медаль хто став розробником, а головне зробити цю систему ефективною, прозорою, тому що ця система як ніяка

інша наближена до людей, до підприємців, до іноземних інвестицій і саме в тому шляху, з реформування виконавчої служби, ми в тому числі повинні рухатися для того, щоб іноземний інвестор не боявся вкладати кошти у вітчизняну економіку.

Да, будь ласка.

КРАСОВСЬКИЙ К.Ю. Костянтин Красовський, керівник Головного департаменту правової політики Адміністрації Президента і я є секретарем Ради з питань судової реформи.

Я хочу сказати, що, якраз привітати членів робочої групи і членів Ради з питань судової реформи з тим, як наша злагоджена робота дозволила зробити ці документи, це один із основних напрямків роботи Ради з питань судової реформи. Є виконавчі повноваження, виконавча служба, спочатку були погоджені певні принципи, які реалізовані в рамках стратегії реформування правосуддя та судочинства, судоустрою та суміжних правових інститутів, яка, як ви знаєте, затверджена Президентом 18 травня цього року, але основний посил, основний стратегічний план був розроблений зразу же тоді ще наприкінці 2014 року і зараз ми отримуємо ті результати тих напрацювань, які були в рамках Ради з питань судової реформи.

Пан Шкляр Сергій Володимирович, пан Сидорович є членами цієї ради і це яскравий принцип, яскравий приклад, як може працювати така площадка, коли всі заінтересовані автори, всі заінтересовані гравці на полі законотворення, я можу сказати таким чином, намагаються знайти певні, якщо не компроміси, а певне спільне бачення того, як повинна розвиватися країна в той чи інший, це тільки вітається. Я думаю, що зараз, я хочу повідомити, що на вчорашньому засіданні Ради з питань судової реформи за участі Президента було повідомлено, що ці законопроекти передані Президенту для, вони схвалені радою і передані Президенту для внесення в парламент.

Я думаю, що це трапиться найближчим часом, відповідно Президент результатами Ради з питань судової реформи, він задоволений. Так що я думаю, що і цими результатами ми будемо мати гарні закони і саме, що... на що ми сподіваємося, що їх імплементація безпосередньо в практичне життя дозволить нам покращити ситуацію в країні, в тому числі і з виконанням.

А повертаючись до певних новел, які ми... Я дуже коротко скажу, додаю до того, що говорили пан Шкляр і пан Сидорович. В цих створюється... Посилюється судовий контроль. Навіть оскарження рішень дії та бездіяльності судових виконавців... Ой! Вибачте. Виконавців як державних, так і приватних буде здійснюватися до суду, який виніс рішення. Тобто ми створюємо певний... лінію, щоб рішенням... закінченням правосуддя встановлення справедливості є виконання. Дякую.

_____. Будь ласка, ви, коли берете слово, представляйтеся.

ТИТИЧ В. Дякую. Дякую. Віталій Титич, Асоціація правників України, Комітет конкурсного права. Я просто маю бігти у Верховний Суд на засідання, тому я виліз.

Перш за все хотів дійсно подякувати ту особу, яка дійсно... особу, інституцію, якій ми завдячуємо, громадяни України, прийняттям і скорим прийняттям цього закону. Як правильно сказали, шановні депутати, цій історії не 10 років, вона триває дуже довго, майже 24 роки, і ми до неї причетні, створення Інституту приватних виконавців і так далі. Але це стало можливо тільки зараз і виключно завдяки, як це форматно назвати, впливу наших донорів та кредиторів, які включили цю вимогу до вимоги кредитування. Виключно під тиском, я, в особі Євгена Ракитського хочу подякувати Світовому банку, експертам, які набули, які натисли на ті місця, які відповідно дали поштовх і запрацювали наші шановні органи. І почали щось створювати.

Стосовно проекту закону. Нема меж досконалості, можна щось робити, вдосконалювати. Важливо, щоб підхід був уніфікований до процедури законотворення. Це зекономить і час, і забезпечить достатній науковий підхід.

Про що я хочу сказати, ключові такі речі. На жаль, колеги, з якими ми спілкуємось 20 років на цю тему, я повторю те, що я кажу, ну, не 20 років, а з 1999 року, і це всі знають, і всі про це кажуть, але шановним депутатам на це зараз і авторам законопроекту наголошу. Дуже помилково порівнювати приватних виконавців з інститутом нотаріату. Це трошки інші речі. Є дуже наближені, абсолютно ідентичний інститут в Україні існує, це інститут арбітражних керуючих. Він існує з 1999 року. В нього є свої проблеми. Але в будь-якому разі він врегульований, існує і діє.

Причому, зараз і в законі, і тут, в тексті, очевидно, є переоцінка введення і значення інституту приватних виконавців. Оскільки вимоги, встановлені законом до арбітражного керуючого, значно вищі, аніж до приватного виконавця. Вони між собою відрізняються тільки тому, що арбітражний керуючий є приватним виконавцем в конкурсному процесі, який значно більший і складніший. При цьому ще має бути кризисним менеджером, якщо він керуючий санації.

Приватний виконавець, це дуже примітивні дії у виконавчому, одиничному особистому провадженні. Тому ніякої складності зі створенням цієї інституції немає. Достатньо надати можливості. Півтори тисячі арбітражних керуючих є в Україні. Провести їх сертифікацію. І ви вже маєте готовий інститут, який готовий працювати.

Стосовно уніфікації. Паралельно іде робота в Комітеті економічної політики стосовно реформування законодавства про банкрутство. На минулому тижні якраз було засідання, присвячене реформуванню інституцій арбітражних, керування управління. І, дуже дивно, що всі ці речі абсолютно споріднених інституцій розглядається і підходи, і все інше абсолютно в різному контексті. Я не кажу, що один правильний, чи інший не правильний,

але було б, напевно, грамотно і юридично грамотно і правильно, з метою економії коштів, ресурсів, досягнення позитивних результатів, якимось чином ці процеси об'єднати. З огляду на ту юридичну ідентичність, про яку я тут зауважив. Дякую за увагу.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Пане Віталій... Вікторія Юріївна, я зараз вам надам слово, просто таку репліку висловлю. Знаєте, тут ніхто ні на кого не тиснув, є здорова дискусія, обговорення. І я би не ставив такі жорсткі оцінки, те, що громадськість натисла на Президента, на Прем'єра, на Міністерство юстиції і лише після...

_____. *(Не чути)*

АЛЕКСЄЄВ І.С. Тут абсолютно не така ситуація, я просто ...

_____. на мене точно ніхто не тиснув...

АЛЕКСЄЄВ І.С. Історія питання така, що впровадження приватних виконавців розпочалось відразу, коли був сформований новий уряд і поставлені цілі, які ставляться по реформуванню тих чи інших галузей. А вже, дійсно, під час співпраці з нашими міжнародними донорами, дійсно, обговорюється це питання. І, дійсно, Світовий банк, Міжнародний валютний фонд ставить як завдання впровадження приватних виконавців, але насправді воно з'явилося набагато пізніше ніж розпочалась робота і в Адміністрації Президента, і в уряді, по напрацюванню цих змін.

ПТАШНИК В.Ю. Дякую дуже. Шановні колеги! Спробую вас трошки помирити, я думаю, що ті обставини в яких Україна опинилася вони тиснуть на всіх абсолютно, з усіх боків, тому я думаю, що головне, ні хто, ні як

тисне, а головне, що це інститут, який є реально запрацював і був запроваджений не тільки у вигляді законодавства, а і на практиці.

Жаль, що пан Шкляр вже пішов, бо я якраз хотіла підняти питання перед Мін'юстом і я думаю, що ми з вами маємо це питання підняти. Оскільки ми зараз запроваджуємо інститут приватних виконавців, ймовірно кількість виконавців взагалі, вона має збільшитися. Поступово, звісно, там після складання іспиту, навчання і так далі, допуску до професії, тому я думаю, що потрібно, ну, і Мін'юст це на себе має взяти це питання, переглянути систему органів Державної виконавчої служби і, можливо, ми, ну, піднімаємо питання там про належну компенсацію заробітних плат, можливо, в цьому контексті потрібно переглянути структуру і подивитися, а чи потрібні у нас, ну, наприклад, будуть ті ж самі районі відділи органів Державної виконавчої служби, чи залишиться в них необхідність, якщо в нас паралельно будуть працювати приватні виконавці. Може, не потрібна буде така значна кількість державних виконавців і за рахунок скорочення тут, ми зможемо збільшити там належну компенсацію оплати праці тих достойних державних виконавців, які залишаться. Ну, оце такий нюанс, я думаю, що це питання ми маємо так само із цим розібратися.

І я думаю, що, по-друге, важливим дуже тут питанням при запровадженні інституту приватних виконавців, з одного боку повинен стати як раз можливість цього допуску людей до професії цієї для того, щоб вона була прозорою, недискримінаційною, щоб не було якихось зловживань, що хтось стає приватним виконавцем, когось хтось там відповідно йому відмовляють. Тому тут потрібно на рівні законодавчому тільки вичерпний перелік документів передбачати, який приватна особа, яка претендує на посаду приватного виконавця, подає. Так само вичерпний перелік підстав для того, щоб... Ну, я там трошки би підкорегувала те, що запропоновано наразі для того, щоби ніяких маніпуляцій, ніяких зловживань не було.

І так само з другого боку, дуже важливим буде, окрім допуску до професії, так само – відповідальність і притягнення до цієї відповідальності

собі, які порушують законодавство про виконавче провадження. І тут як раз, я розумію, що коли ми там запроваджуємо декілька підстав, декілька виглядів, видів дисциплінарних стягнень, там ми розуміємо що догана і звільнення – це не... ми всі там на прикладі судової системи розуміємо, що це, ну, не резулятивно, це не дія. Але, коли ми пропонуємо там догана, сувора догана. І не пояснюємо, а яка різниця між доганою і суворою доганою. До чого це призводить. Скільки особа може там за рік чи якийсь певний період набрати доган, чи суворих доган. Мені здається, що цей механізм може бути так само трошки не дієвим. Якщо це можна виправити на рівні цього законопроекту, ну, перед тим, як вносити в Раду, це буде дуже добре. Якщо ні, то я думаю, що депутати тоді будуть намагатися це виправляти до другого читання своїми правками.

Так само я хотіла підняти питання щодо ... А, кваліфікаційна комісія, яка, власне, буде відбирати приватних виконавців. Там ми розуміємо, що є певний порядок, ну, її формування. І тут я би запропонувала так само подумати над тим, а чи цю кваліфікаційну комісію має очолювати відповідно міністр юстиції. Чи може це перенести на трошки нижчий рівень. Тому що знов таки проводячи паралель з Вищою радою юстиції і тими змінами, які ми проговоримо на засіданнях з Конституційної реформи, ми розуміємо, що такі особи як там Генеральний прокурор чи міністр юстиції, які там входять за посадою до складу Вищої ради юстиції, на жаль, не завжди можуть навіть приймати участь у засіданнях Вищої ради юстиції, ну, і відповідно зменшують кворум і так далі. Я думаю, що ви знаєте про цю проблему. Що стосується кваліфікаційної комісії, я би якраз передала би, ну, саме керівництво цієї комісії від голови міністерства, вірніше, від міністра юстиції до керівника принаймні Державної виконавчої служби, якщо це можливо. Я думаю, що це було би доцільніше, оскільки це питання стосується саме виконавчої служби. Це такі пропозиції. Я думаю, що далі, якщо цей законопроект, ну, він вже буде вноситися в Раду, веж будемо спільними зусиллями доопрацьовувати.

І на останнє просто хочу сказати, що мені дуже приємно, що є можливість у практикуючих юристів так само долучатися до цього проекту. І давайте їх долучати більше, тому що їм ці норми потім застосовувати на практиці. Дякую.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Пані Вікторія, буквально вам як би тезово щодо ваших пропозицій і запитань. Насправді положення і ініціатива щодо скорочення штату державних чиновників виконавчої служби абсолютно природня, воно буде проходити. Але ми чудово розуміємо, що воно десь буде відставати на декілька місяців, звичайно ми не можемо ліквідувати ту чи іншу службу, коли ще не сформований штат приватних виконавців, але ми для себе умовно розуміємо, що, наприклад, у місті Києві буде сформовано і складуть іспит, пройдуть відповідні сертифікації і почнуть працювати, реально, 20, 30, 50 приватних виконавців, умовно можна скорочувати і штат державних виконавців, тут сто відсотків.

З приводу очолювання міністром юстиції цієї дисциплінарної комісії, там передбачено, що може заступник, за дорученням міністра. А оскільки Державна виконавча служба вже ліквідована, є відповідний заступник з питань виконавчої служби. Мені здається, що природно цю комісію якраз скоріше за все і буде очолювати відповідний профільний заступник. Це моє таке бачення.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я, можливо, коротенько дам кілька відповідей по ключових питаннях.

Перше. Стосовно зауважень, взагалі, в принципі по закону, який там є. Безумовно, що закон є надважливий і тут навіть не може бути і мови про те, що він може голосуватися за основу і в цілому, тобто він повинен пройти всі стадії законотворчості, тобто між першим і другим читанням, всі депутати, всі суб'єкти законодавчої ініціативи повинні мати можливість подати всі

правки для того, щоб була, дійсно, серйозна, предметна, фахова дискусія. І на фініші ми отримали максимально якісний документ – це є перше.

Друге. Можливо там не остаточна редакція була роздана, аби я, можливо, не сам остаточно... Ми відмовилися від суворої догани, тобто попередження, догана, зупинення і звільнення... Тобто, не звільнення, а ... тобто в такому випадку є така чітка, зрозуміла градація, попередження – це, а-я-яй. Догана – це вже щось таке серйозне... Ні, тут в будь-якому випадку йдуть певні оціночні судження, ми від них якби не відійдемо. Але з точки зору довіри до тієї дисциплінарної комісії, яка буде працювати, чому ми власне і формували її відповідно, такий склад, для того, щоб ті приватні виконавці, які представлятимуть саморегулювну організацію в цій комісії, які будуть дуже добре розуміти зсередини професію. Які будуть насправді розуміти ті межі зловживань, які можуть бути там, всередині, наскільки та чи інша скарга того чи іншого скаржника є обґрунтована, вмотивована. І наскільки той чи інший вид дисциплінарної відповідальності буде найбільш адекватнішим.

Насправді на початку запуску цієї професії я не боюсь там якогось надмірного застосування чому. Тому що ринок буде абсолютно вільний. Це непахане поле. Тобто хто відповідатиме відповідно тим стандартам, просто так ніхто там цих свідоцтв не забиратиме. І окрім того, ми розуміємо так само, що після того, коли ця інституція запрацює і пропрацює, ну, скажімо, років три, ми однозначно, що будемо вносити певні зміни.

Наприклад, щодо того, що людина від міністерства очолюватиме атестаційно-дисциплінарну комісію. Поясню логіку, чому ми так прописували. Тому що на початку запуску цієї інституції, безумовно, з одного боку довіра у нас до державних органів є мінімальна. Але довіри до того, чого нема, її взагалі нема. Не може бути довіри до пустого місця.

Тому ми вирішили, що на цьому етапі віддати керівництво цим двом органам буде логічно. Разом з тим я хотів би надіятися, що в процесі роботи, в процесі виникнення довіри у суспільства, усіх верств, держави в тому числі

до цієї установи, вона все більше і більше віддаватиме своїх повноважень власне саморегульованим організаціям. Але це не можна зробити в один момент, тобто це є певний трансформаційний процес. Тому певні такі от поступові... Так само, як стосовно повноважень те, що там деякі виконавчі провадження не будуть підвідомчі приватній виконавчій службі. Чому? Тому що потім, ми однозначно прийдемо до того, що ми це все віддамо приватній виконавчій службі, але вона спочатку повинна заробити той необхідний базис авторитету в суспільстві і тоді спокійно їй можна давати допуск до тих таких, скажімо, чутливих напрямків. Чому? Тому що, для того, щоби на самому початку один чи два нерадивих приватних виконавці, ми розуміємо, що вони можуть появитися, вони не здескредитували на самому початку дуже хорошу і дуже правильну ідею. Тому ми... Ну якщо хочете так дуже обережно і дуже поступово підходимо до імплементації цієї норми, хоча з іншого боку якби новація все ж таки є доволі революційною.

Я би хотів ще пару слів надати... Ага. Так. Так. Вам. Да.

_____. Я можу сказати, що не може з'явитися, а сто відсотків з'являться.

СИДОРОВИЧ Р.М. З'являться. Так. Тому і запроваджуємо дисциплінарну палату, щоб вона боролася з таким.

АВТОРГОВ А. Авторгов, адвокат. У мене декілька питань. Ну коль уже мова пішла про дисциплінарну відповідальність, то почну з неї.

Ось є такий засіб дисциплінарного стягнення, як зупинення права на здійснення діяльності приватного виконавця на термін до 6 місяців. Такий захід на сьогоднішній день присутній в адвокатурі. Я можу сказати, ну на щастя не по своєму досвіду, але це означає, як в тому радянському фільмі, що це не тобі дали 15 діб, а нам дали 15 діб. Тобто ми тут караємо не приватного виконавця, ми караємо його клієнтів.

Я вважаю, що є достатньо стягнень, як попередження і догана, щоб розуміти або людина може продовжувати працювати, або вона не може продовжувати працювати в силу тих порушень, які вона скоїла. І тут потрібно вибирати або вона працює, або ні. А зупинення на 6 місяців, це ми тільки покараємо клієнтів цього приватного виконавця і ця людина буде півроку в якомусь підвішеному стані. Тобто я вважаю, що її слід прибрати.

Тепер стосовно винагороди. Ми завдяки колегам і пану Євгену, і центру комерційного права спілкувалися з приватними судовими виконавцями із Франції і один з них сказав таку річ про те, що якщо не буде достойного рівня винагороди, цей інститут може бути дискредитований. Тобто в нас по законопроекті винагорода видаються Кабміну. Чи не підведе в цьому плані Кабмін, чи не буде у приватного виконавця якась там злиденна винагорода, що призведе до того, що цей інститут також буде дискредитований і на приватних будуть дивитися як на державних, які також будуть, скажімо так, прохати або вимагати у сторін гроші. Тобто щоб це не перетворилося на ось таку негарну ситуацію.

І також хоче зазначити стосовно ... пан Ігор Сергійович на початку свої промови зазначив про те, що в Україні виконується 20 відсотків рішень. Я хочу зауважити, що 20 відсотків – це є той рівень виконання, який декларується виконавчою службою відповідно до звіту про спостереження про роботу виконавчої служби. І ці буцімто виконані виконавчі провадження входять не ті, що фактично виконані, а ті, що завершені провадженнями. Тобто якщо з мільйона гривень стягнуто 100 гривень, тисячу гривень, сто тисяч гривень, тобто виконання проведено частково, воно йде як завершене провадженням. Тобто якщо реальну картину подивитися по сумах, це буде реальна картина. Тобто як суми перебувати на виконанні та які суми було реально та фактично стягнуті, а цей рядок виконавчою службою декілька років тому був видалений зі звіту для того, щоб не шокувати громадськість цими цифрами, то ми прийдемо до висновку, що на сьогоднішній день

фактичне виконання по сумах складає десь 3-4 відсотки від тих, що надійшли.

Тут є суб'єктивний фактор і є об'єктивний, є незадовільна робота виконавчої служби, є мораторії, є банкрутства. Ну, тому я вважаю, що необхідність реформування і необхідність впровадження – питання, дійсно, не стоїть, і це потрібно було робити ще 10, а то і 20 років тому назад.

Дякую, у мене все.

СИДОРОВИЧ Р.М. Зараз надам слово Юліану Хорунжому, бо далі вже по ходу... І паралельно хотів би теж таку особливу подяку Юліану висловити за ту колосальну роботу теж проведену і Асоціації правників, бо дуже чималий шмат і внесок в розробку даних законопроектів.

ХОРУНЖИЙ Ю.А. Дякую. Дякую за персональне, але насправді більше хотів би подякувати саме Асоціації правників і Комітету конкурсного права, який масштабно долучився до цієї роботи. І в продовження і слів Андрія Авторгова просто і деякі цифри, щоб для розуміння, і певний прогноз, який от сьогодні там готуючись до круглого столу, там радячись з представниками виконавчої служби до чого вийшли.

В цілому на виконанні перебуває сума десь близько 400 мільярдів. Вона плаває там, то спускається до 33.50, то росте до 400, але цифра десь плюс-мінус така є.

Фактичне виконання... сума фактичного стягнення дуже впала і за рік, і це пов'язано з і об'єктивними причинами, і фінансовою кризою, і подіями на сході України. Тобто значна частина, скажем так, мінус 700 виконавців, які сьогодні по статистиці це частина виконавців, яка... Крим, Донецьк, Луганськ. На сьогодні це сума десь трошки... сума стягнута... фактично стягнута десь 2,5 мільярди. З 370. Дійсно, маленький показник.

Відповідно зменшилась кількість виконавців. Значно зросло на них навантаження. Якщо минулого року навантаження десь в середньому

складало 120 виконавчих проваджень, то сьогодні ця цифра – 170 виконавчих проваджень на виконавця в місяць. Дійсно, запровадження приватної виконавчої служби воно мало би значно розвантажити... ну через якийсь час значно розвантажити державного виконавця.

От радячись з ДВС, ДВС так прикинули з потолка і десь у них вийшла цифра, що стягнення близько на суму 200 мільярдів якраз відійде під компетенцію приватних виконавців. Якраз от по цій цифрі можна буде і судити щодо ефективності реформи в плані запровадження приватних виконавців і десь через рік, я думаю, в разі прийняття цього закону зможемо зробити певні висновки.

Ще одне питання, яке... критикувати текст не можу, оскільки був дотичний до його написання, але на деякі ризики, які відчуються... відчувалися і що змогли, надіюсь, маю надію зробити, і що ще нам належить.

Дуже велике питання було на початку написання підготовки цієї реформи, це колекторство. Чи робимо ми державу державою уповноважених колекторів. Але вважаю, що в законопроекті вдалося поставити достатню кількість запобіжників, щоби не допустити перетворення приватного виконавця на колекторство, це, ну, якщо просто поррахувати, скільки осіб контролює діяльність приватного виконавця, то чи зможе він взагалі продихнути, да, але колектором не стане напевно точно, це і суд, це і рада приватних виконавців, це і Міністерство юстиції, і відповідно і правоохоронні органи, ну, маємо надію, що цього вдалося і вдасться уникнути і під час реалізації закону.

Питання, яке належить виконувати і контролювати – це щоби під благою вивіскою приватні виконавці не потрапили в махінатори, які дуже гарно вміли виконувати рішення в Державній виконавчій службі, щоб вони не запровадили цю практику в приватній виконавчій службі. І тут, в принципі, вважаю, що однією із місій громадських організацій, в тому числі і Асоціація правників України має бути контроль за тими, ну, не контроль,

принаймні спостереження за тими особами, які намагаються потрапити в професію. Наплив документів, ну, ... з паном Сергієм Шкляром в нас трошки точки зору розходилися. Він вважає, що це буде повільний процес – отримання свідоцтв. Я десь по практиці банкрутств думаю, що цей процес може бути доволі стрімким і необхідно буде належним чином опрацьовувати, щоби не допустити, скажімо так, осіб, які ідуть виконувати, здійснювати цю діяльність не з метою визначеною законом.

І потрібно, звісно, зараз же, в разі, якщо буде прийнято так, як нам обіцяють шановні народні депутати, дуже маємо надію, що ще до літніх канікул, цей закон, це поширення інформації про діяльність, про, можливо, майбутню діяльність приватних виконавців і залучення до цього процесу як можна чистішої частини юридичної спільноти України. Тому теж на це потрібно звернути увагу. Дуже дякую.

КОЛЕСНИК Г.М. Колесник Ганна, Комітет захисту прав людини.

Ну, так, як я очолюю цей комітет, хочеться сказати дуже багато. Але почну все-та із захисту прав людини, тому що тут звучало про те, що в маленьких регіонах можна відмовитися від державного виконавця. Але зауважте, що причиною для відмови надання приватного виконавця послуг є саме те, що не може людина сплатити аванс. Тобто, це фактично приведе до тієї ситуації, що люди, багато людей малозабезпечених і саме малесеньких регіонах позбавляться такої можливості, взагалі, звернутися до держави за тим, щоб рішення суду було виконане. Це призведе ще до гіршої ситуації. І, навіть, якщо в подальшому не буде достатньої звернень для фінансування, одна особа, для таких, бабусь, дідусь, інвалідів, повинно, щоб була. Це потрібно закласти і щоб воно було завжди.

Щодо порядку оскарження рішень, ви сказали, що оскарження рішень виконавця, що державного, що приватного можлива лише через суд. Але, відповідно до статті 71, я вже бачу механізм оскарження через вищі інстанції,

не потрібно змінювати. Я буду просити перевірку, яка буде скасовувати рішення виконавця нижчого рівня, тобто це фактично, уже є.

Дуже хочу підтримати колегу, відповідно до зупинення діяльності на шість місяців. Дійсно, це проблема не буде для виконавця як і для адвоката, на відпустку піде на шість місяців, але для клієнтів це буде великою проблемою і повернути гроші сплачені за виконання неможливо і виконати рішення неможливо, і документи, які він передав виконавцю зависли в повітрі. Тому, дійсно, якщо особа не має достатніх професійних можливостей, чи інших, вона повинна покинути цю професію і не марати її, так скажемо.

Що ще? Дуже хочеться, щоб цей інститут вижив, але, все-таки, зверну увагу на ті ж маленькі регіони. Виконавець приватний не має права здійснювати іншу діяльність пов'язану з прибутком. Коли тільки запуститься цей механізм в регіонах мало хто буде в маленьких районах звертатися до приватних виконавців і за що буде жити цей виконавець? Потрібно подумати... Це не так як в адвокатурі, адвокати вже існували, створили асоціацію... Ви створюєте Асоціацію виконавців приватних з нічого, з повітря, і вони перший час повинні жити, фактично, будуть на повітрі і ніякого іншого прибутку не мати.

І потрібно це теж врахувати. Дякую.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я, з вашого дозволу, дав би відповідь. Я хотів по питанню зупинення відповісти. Але спочатку власне з точки зору, давайте власне дотримання прав людини. На сьогоднішній день я боюсь помилитися, але десь близько половини звернень українців до Європейського суду з прав людини якраз стосується того, що вони не можуть добитися виконання судового рішення.

До мене як до народного депутата надходить величезна кількість скарг громадян в частині того, що вони не можуть добитися виконання судового рішення як від державних структур, так само і від приватних. Не можуть просто добитися його виконання. Тому в першу чергу дана реформа, вона

власне спрямована на забезпечення прав людини. Право на отримання, право на справедливий суд не обмежується лише одержанням самого судового рішення. Держава повинна загарантувати можливість його виконання.

Стосовно яким чином буде ситуація вирішуватися з малозабезпеченими і яким чином вона вирішуватиметься в малих регіонах. Значить, ми ж не говоримо про створення на сьогоднішній, вірніше, не так. Ми не говоримо про заміщення на сьогодні приватною виконавчою службою Державної виконавчої служби. Ми говоримо про створення змішаної системи.

Хто такий приватний виконавець? Приватний виконавець, це буде самозайнята особа. Його ніхто не заставляє цим займатися. Він здійснює діяльність. Це дуже специфічна, але підприємницька діяльність. Так само, як адвокатура, це теж є свого роду підприємницька діяльність. Тільки це не можна вважати просто підприємництвом. Це виконання певної соціальної функції. Держава делегує в даному випадку приватному виконавцю виконання певних функцій, але вона його не заставляє.

Тому особливо, коли ми говоримо про запровадження цього інституту на цьому етапі, ми не говоримо, ми не можемо навіть, більше того, говорити про проведення якихось скорочень у Державній виконавчій службі, окрім тих скорочень, які впливають з елементарної логіки. Хоча не знаю, де вони там дуже є. Але на сьогоднішній день основний тягар по виконанню, він поки що залишається за державою, за Міністерством юстиції. В тракті якогось часу трьох років, п'яти років, коли ця інституція розвинеться, дійсно, достатньо широко, вона отримає певну додаткову трансформацію, певні реформи. на неї буде покладено певні додаткові соціальні функції. Коли приватний виконавець отримає доступ до виконання судових рішень по соціальних спорах, по відібранню дитини, по вселенню, по недієздатних, в такому випадку він отримуватиме додаткові, ну, там якісь обмеження, якісь додатковий контроль в такий спосіб, щоби забезпечити оцю от соціальну сервісну функцію. На сьогоднішній день приватний виконавець не

займатиметься цією діяльністю. Тому не можна говорити про те, що внаслідок цієї реформи зменшиться доступ до можливостей виконання судових рішень зі сторони Державної виконавчої служби. Ось.

І на кінець щодо інститут дисциплінарної відповідальності у вигляді зупинення діяльності тимчасової. Я погоджуюся, що це є дискусійна тема. Дискусій було багато. Чому ми залишили? Я пояснюю, чому ми залишили, з чого ми виходили, яка логіка була в цьому. Ми виходили, власне, що це має бути інститут, скажемо так, оперативного захисту або боржника, або стягувача від неправомірних дій приватного виконавця. Можливо, навіть радше боржника, захисту інтересів боржника. Чому? Тому що стягувач згідно підготовленого законопроекту має право замінити приватного виконавця. Він може забрати в нього документи і піти до іншого, або піти до Державної виконавчої служби. Боржник же ж не має такого права. Він вже, якщо він вже попав в руки цього приватного виконавця, значить він там сидить.

Це, очевидно, що мав би бути дуже рідкий вид дисциплінарної відповідальності, який полягає в тому, що людина не вчинила або настільки серйозного проступку, або такої кількості проступків, які свідчать про те, що людину потрібно викинути з цієї професії, але, можливо, її потрібно зупинити, як кажуть, дати їй обдумати ту всю ситуацію і не допускатися до тих помилок і надалі, тобто все ж таки не різати по живому, враховуючи, що знову ж таки на початку цих же ж приватних виконавців так багато не буде, ми подивимося як ця норма, як ця інституція працюватиме. Стосовно покарання клієнта, тобто стягувача, в даному випадку, очевидно, що ви читали, що в законопроекті пропонується така інституція, як заміщення, вона може бути з різних підстав, в тому випадку і коли відбуватиметься зупинення дії такого приватного виконавця. Тобто я вам просто пояснюю логіку, якби філософію, яку ми вкладали в цей вид дисциплінарної відповідальності і чому ми це наразі поки що залишили в законопроекті. Але водночас

наголошую, буде перше, буде друге читання, так що дискусії будуть тривати далі.

КОЛЕСНИК Г.М. Буквально одну ремарочку.

Ви дуже часто порівнюєте з адвокатами, так от адвокат може займатися, тобто якщо в нього не буде клієнта, він зможе чимось прожити. І от це я б хотіла, щоб ви врахували і внесли тут обмеження ...

СИДОРОВИЧ Р.М. Я думаю, що в даному випадку ми не можемо. Ішла дискусія про те, значить, якими професіями ще людина має право займатися. Значить я скажу, що так, знову ж таки це є підприємницька діяльність, людина, або цим заробляє собі на кусок хліба, або ні. ми повинні розуміти, що приватний виконавець це не просто собі якийсь там підприємець, який там займається торгівлею, продає каву на кутку Інституцької і Садової, наприклад, а це делеговані державою повноваження, м наділяємо таку людину колосальними насправді повноваженнями, вона в праві арештовувати майно, вона в праві продавати, вона в праві залишити насправді людину без нічого, згідно судового рішення, звичайно.

Тому, оскільки дана діяльність дуже делікатною і дуже відповідальною, ми не давали можливість, тому що, ну, хто буде приватним виконавцем? Це юрист.

Очевидно, що основна частина в цю професію прийде з тої самої Державної виконавчої служби, людей, які не будуть хотіти займатися хабарництвом, але будуть володіти необхідним обсягом знань і навиків для забезпечення ефективного виконання судових рішень, це, безумовно, певна частина арбітражників вищих туди піде, і певна частина адвокатів. На початках була теза про те, що, може, є сенс дати можливість суміщати діяльність приватного виконавця, адвоката і арбітражного керуючого, але ми в наступному відкинули цю думку, власне, виходячи з тих засад, про які я от щойно зазначив.

Пані Валентина.

ДАНІШЕВСЬКА В. Я перш за все, хочу підтримати попереднього доповідача, якщо це можна сказати, прізвища не запам'ятала, да? З приводу занепокоєння тим, що приватний виконавець в якийсь час, особливо на початку, не зможе заробити, враховуючи всі ці обмеження і почне зазіхати на щось незаконне.

Насамперед, це дуже важливе питання, ми всі повинні дбати про те, щоб не створити умов для того, щоб і приватні почали зазіхати на щось таке, да? Тому це питання, ви правильно абсолютно, Руслан Михайлович, підмітили і розповіли, чому така логіка, чому є заборона займатися чимось іншим, бо тут є конфлікт інтересів, да?

Але тут ще одне питання, яке сюди стосується – це отой розподіл на округи, якісь ще квоти і таке інше. Розподіл на округи, воно, дійсно, може знадобитися і стати потрібним тоді, коли вже з'явиться причина для цього, коли з'явиться конкуренція, особливо нездорова, і потрібно буде вже якось врегульовувати цю конкуренцію. Саме так відбувалося і в тих країнах, в яких ці, скажімо, округи запроваджені.

А на етапі становлення треба дати можливість приватному виконавцю працювати будь-де, де він знайде клієнта, розумієте? Тому що він отримав свідоцтво, уже заборону отримав, так, а ще в суспільство не зовсім довіряє, там державні якось працюють і де він... А він сяде в тому окрузі, де ми йому призначимо і буде чекати поки хтось, нарешті прийде.

Тому, на початковому етапі, я не говорю, що це взагалі не повинно бути, округи, але на початковому етапі, коли немає ще причин, які повинні регулюватися цим питанням, потрібно уникнути округів. Хай вони знайдуть, будь-де, собі клієнта, потім вони отримають довіру від суспільства, суспільство почне до них у чергах стояти, а тоді ми вже будемо запроваджувати, як ви правильно сказали, будемо через певний час

змінювати закон і будемо запроваджувати якісь обмеження, які б забезпечили добросовісну конкуренцію. Це хіба що на підтримку.

Але я хотіла сказати про інше. Думаю, що в цій залі немає тих, хто не очікує якихось позитивних змін від цієї реформи, ми хочемо всі знати, що за рахунок реформування процедур у нас там збільшиться на 20 процентів. За рахунок запровадження приватних виконавців ми збільшимо ще на 30 процентів, тобто ми хочемо бачити зрушення. І все, що може цьому завадити, бажано уникнути вже на цьому етапі.

Які я бачу ризики? Перш за все, у нас, уже після того як ми оце все напружували, з'явився, очевидний конфлікт інтересів. У нас після того як Міністерство юстиції забрало до себе функцію, у нас регулятор співпав з виконавцем, чого в системі державного управління бути не може, ніколи. Не може так бути, щоб Міністерство юстиції було і виконавцем, і регулятором.

Але чим це загрожує приватній службі? Міністерство юстиції буде мати регуляторну функцію і між тим конкурувати з приватним виконавцем, вони будуть весь час намагатися поставити його в таке саме положення, в якому знаходяться державні виконавці, адже він відповідає, здебільшого він буде відчувати так, що він відповідає за державну службу, бо це його, да? А приватна начебто, якщо вона буде тільки краще виглядати, вони почнуть або справи забирати, або на дисциплінарну комісію викликати і таке інше.

І це не те, що я вигадую, да? Конфлікт інтересів будь-де спрацює саме так. І нам зараз вже, якщо Міністерство юстиції прибрало до себе цю функцію виконання судових рішень, нам треба подумати над тим, як же ж цього конфлікту уникнути. Бо виконавець і... бо в нас тоді буде виконавець приватний підкорятися виконавцю державному. А щоб ми отримали результат якийсь позитивний, нам потрібно, ми ж всі розуміємо, що і приватний і державний будуть підкорятися одним і тим самим законом, і це... у них і так буде проблем, але приватний буде на свій ризик і задля, власне, заробітку, в тому числі, буде, ми сподіваємося, краще бігати за боржниками, то нам потрібно, щоби вади, які існують в державній службі і

не дозволяють їм сьогодні належним чином виконувати, адже зміни у виконавче провадження по строках, це не вплине. Трошки дисциплінує, але не дасть шаленого стрибка такого, да?

І нам потрібно, щоб вади, які існують у державній службі, не перекочували у приватну. Такий ризик і так існує, але якщо у нас регулятор міністерства юстиції, воно буде просто прививати ці віруси приватним виконавцям. Вони будуть на службі, Міністерство юстиції буде намагатися не втратити впливи, і в нього будуть "любимчики", які будуть виконувати їхня завдання і таке інше.

І от я бачу, що саме парламент здатний, Міністерство юстиції... Ну, на жаль, вони пішли. Це я говорю не тому, що їх немає, я б хотіла, щоб вони це почули, да? Воно не здатне це зробити. Ми повинні оцей конфлікт прибрати через закони, тому що вони обов'язково зроблять нам так, щоб наша реформа з приватними провалиться.

Начебто формально вони і будуть, але дати їм можливість, щоб вони стрибнули, а державні відстали, не може бути. Тому що цей конфлікт присутній. Я би вас просила, ну, очолити, скажімо, боротьбу з оцим явищем. І все ж таки щоб ми переглянули. Тепер, вже, коли Міністерство юстиції – виконавець, ми повинні переглянути всі їхні впливи і всі їх регуляторні функції з огляду на наявність конфлікту інтересів. Дякую.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я коротко, з вашого дозволу, дам відповідь на запитання пані Валентини. Але перш за все я би хотів теж їй подякувати за ту колосальну роботу, яку вона теж провела в рамках нашої робочої групи при підготовці даного, даних законопроектів.

Два моменти ви підняли там. Округи фактично і цей, скажімо, конфлікт інтересів, який може виникати. Стосовно округів. Ну, ви пам'ятаєте, що наша перша була позиція, щоб взагалі без округів. Позиція Міністерства юстиції була кардинально інша. Ми зійшлися посередині. І на момент прийняття

рішення, на сьогоднішній день я вважаю, що це до певної міри правильно. Поясню, чому.

У вас абсолютно правильна позиція з точки зору 100-відсотковоно рафінованої ліберальної ідеології. Якщо ми беремо абсолютно повністю ліберальний підхід. Ну, ринок це є "ліберо", так? Повністю. Але з іншого боку тут є два моменти. Момент перший. Держава все ж таки повинна, має право, має право встановлювати певні якісь обмеження, які забезпечують належний рівень захисту інтересів людини і громадянина. Плюс додатково аналізуючи досвід інших країн, які запровадили таку систему.

Ми бачили, що там, де немає округів, не у всіх країнах, але, наприклад, в Польщі. Я дуже добре знаю, що є до певної міри це проблема, там 90 відсотків приватних виконавців, вони зосереджені в Варшаві. Ну бо там зосереджений основний ринок.

Відповідно держава не створила штучних... це штучні, я з вами абсолютно повністю погоджуюся, це не є ринкові, це штучні передумови, сприятливі для розвитку цієї інституції в віддаленіших регіонах. Тому що зрозуміло, коли ми говоримо про Київ – питань нема, про Харків – питань нема, про Дніпропетровськ – питань нема. Одеса, Львів – зрозуміло що. Але запустити цю інституцію у Сумській області, Чернігівській області, ну ми розуміємо, про що ми говорим. Так? Буде набагато складніше. Можливо знову ж таки в момент, коли би вони вже там почали розвиватися, можна буде дійти потім до повної екстериторіальності, але в даному випадку такий от власне кажучи сенс і був. Стосовно певного конфлікту інтересів, який може виникати з Міністерством юстиції до певної міри я з вами погоджуюся, але знову ж таки... на сьогоднішній день у нас не було якогось іншого органу, який міг би приймати участь в цьому процесі. Я маю велику надію, що з розвитком цієї інституції участь або Міністерства юстиції, або держави у виконанні судових рішень буде зведена до мінімуму або буде розподілена, тому що звичайно, що поєднання двох функцій конкурента і регулятора в одних руках воно може провокувати до певних зловживань.

Але на моменті запуску цієї професії ми не могли комусь віддати, це можна було би віддати хіба що судам, але суди у нас і так на сьогоднішній день, поперше, перевантажені. А з іншого боку, рівень суспільства до судів є, ну м'яко кажучи, критично низький.

_____. *(Не чути)*

СИДОРОВИЧ Р.М. Про що? Можливо, але ситуація в Мінюсті... змінити її набагато простіше, ніж ситуацію в судовій гілці влади. На жаль.

ДАНІШЕВСЬКА В. Руслан Михайлович, я хотіла підкреслити, що це ж не моє зауваження, я ж там з вами теж сиділа. Це моя пропозиція, щоб ми, можливо, встигли ще до подачі, да, звернути увагу на цей конфлікт, він не те що може дати, він одразу дає погані результати. Тому на скільки це можливо там, да, давайте ще раз подивимося на проекти саме очима через призму конфлікту інтересів і, можливо, щось змінимо ще до подачі, бо його підмітять одразу, ну конфлікт це таке, що, я не знаю, його ж зразу підмітять і будуть нам зауваження.

СИДОРОВИЧ Р.М. Нє, у нас воно, пані Валентино, у законопроект є поділений по блокам, тобто ми про ці речі можемо дискутувати насправді і між першим, і другим. Тобто питання регуляторної функції воно ж повинно бути, а вже хто їх виконує, ми вже в рамках відповідних статей можемо прописувати так чи інакше.

БЕРЕСТОВА І.Е. Берестова Ірина, зам начальника правоправління Верховного Суду.

Я дуже коротко хотіла б зазначити. Ми, коли ці законопроекти до нас надійдуть в якості того, щоб ми надали свої більш ґрунтовні пропозиції, то на одне зауваження, в мене таке воно виникло, щодо відкритого реєстру

боржників. Тут, можливо, треба подумати чи не порушується при цьому право на приватність, як воно співвідноситься і це конституційне право на доступ до приватного життя, особливо в якихось конкретних категоріях справ, тут треба, ну я ще це просто не можу зараз так аргументовано викласти, але в мене є великий сумнів, що воно може бути викликане, викличе воно якесь негативний такий суспільний резонанс з того боку, що нашою брудною білизну висвічувати на весь загаль. Ну це я так просто міркую.

СИДОРОВИЧ Р.М. Ну перелік боржників по комунальних послугах ми ж нормально вивішуємо перед входом в під'їзд. Я не бачу принципової різниці насправді.

БЕРЕСТОВА І.Е. Ну можливо, да. Там все ж таки, ну там по-іншому.

Але я би хотіла на що звернути увагу, що слід тут наразі просто, можливо, механічно доопрацювати для того, щоб уникнути в майбутньому великої проблеми з судовим контролем. Оскільки у нас наразі вже є, ну є приклад простий, відсутність в справі реєстраційного номеру обліку реєстраційної картки платника податків, ідентифікаційного номеру, Закон "Про виконавче впровадження" це є імперативна норма, в Процесуальному кодексі зазначається за наявності, і це все призводить до того, що державний виконавець об'єктивно не може відкрити виконавче провадження і навіть на того, що винесена постанова Верховним Судом – це не вирішує ситуації і відбувається велика яма. Так ось у "Прикінцевих.. у "Перехідних положеннях" відсутні зміни до процесуальних кодексів. Внести туди до 7 розділу ЦПК і до Господарського процесуального кодексу, на счет... на рахунок Кодексу адміністративного судочинства, виходячи із категорій справ, можливо, наразі і не потрібно, але тут як раз можливо і тоді це буде врегульовано і процесуальні кодекси, оскільки розділ про судовий контроль ЦПК, він ведеться тільки про державних виконавців, а тут буде великий

масив діяльності приватних виконавців. І це все вирішить це питання дуже просто. Дякую.

? АЛЕКСЄЄВ І.С. Дякую за ваші пропозиції, застереження. Ну, ось виникло у вас зауваження щодо реєстру боржників, ви знаєте... Ну, на моє переконання, такий реєстр потрібен і коли були дискусії, там обговорювалося питання, що, ви знаєте, там обмежити можливість здійснення правочинів, тоді починалися дискусії, що це обмеження їх конституційних прав. Хоча, на моє особисте переконання, людей, які є боржниками і потрапляють в реєстр, ну, я ось, внутрішньо моє переконання, я б забороняв вчиняти правочини, наприклад, з набуттям майна, яке не стосується, наприклад, погашення боргів, а просто набуття іншого майна, яке не пов'язано з можливістю для цього боржника погасити борг, а просто як отримання додаткових цінностей. Тому....

БЕРЕСТОВА І.Е. Може, зробити застереження: крім певних категорій справ, ну, от так от зробити якийсь....

СИДОРОВИЧ Р.М. Я думаю, ми от коли вже підійдемо там на етап першого читання, ви сформулюєте письмові пропозиції. Ми дуже раді активній позиції судової гілки влади і сто відсотків, що при розгляді даного питання на засіданні комітету ми запросимо суд для того, щоб він взяв активну участь в....

АЛЕКСЄЄВ І.С. Безумовно, буде і дотримуватися принцип і персональних даних, ну, максимально можливих в цій категорії справ і в цій ситуації. Але те, що такий реєстр, в цілому він потрібен і я вважаю, що це правильний крок і без нього ми не будемо в тому числі стимулювати добросовісних в першу чергу боржників до погашення заборгованості, я переконаний в цьому.

ДАНІШЕВСЬКА В. Я хочу додати, просто поінформувати, що реєстр виконавчих проваджень, який вже давно існує в Україні відкритий, ну якби через дві можливості.

Перше – це для учасників... і зараз, на сьогодні, через учасників... для учасників виконавчого провадження через той код, який вони отримують з постановою. Да? І він наразі відкритий для всіх. Тобто кожна особа може дізнатись... Він ще не... він не відкритий в Інтернеті. Да? Але будь-яка особа може написати запит щодо іншої особи, не фізичної. Да? Саме підприємця, якщо фізична особа і юридичної особи, і дізнатися чи не є ця особа боржником. Це в Україні відкрито з 2008 року. Це працює. Нормально. Тут нічого. Але чому тоді не дозволили собі відкрити й по фізичних особах? Саме тому, що йшлося про, ну захист персональної інформації. Я думаю, що просто до цього слід повернутися і не потрібно захищати ті секрети, які секретами не є. Да?

Але з іншого боку, безумовно, треба дотримуватися Конвенції і всіх цих питань.

БЕРЕСТОВА І.Е. ... прописати так делікатно і при цьому коректно.....

ДАНІШЕВСЬКА В. Да. Да. Але воно все є. Це не така страшна реформа, яка зараз відбувається. Просто те, що немає в Інтернеті. Да? Відкриють через Інтернет і все це можна буде легше мати доступ ніж зараз, але воно вже частково зараз відкрите.

? АЛЕКСЄЄВ І.С. Є пропозиція ще два виступи і будемо завершувати нашу дискусію. Якщо хтось ще хоче виступити...

СОЛОДКО Є.В. Євген Солодка, Національна асоціація адвокатів.

Шановні колеги, я думаю, що основні проблему будуть після того, як Інститут приватних виконавців розпочне свою роботу. І зараз, якщо ми проаналізуємо судову практику і перш за все практику адміністративного суду щодо виконання, щодо скарг на діючих державних виконавців, ми чітко все побачимо. І ключовий документ, і ключова проблема буде не в тому, хто робить виконавчі провадження, а як вони роблять.

І от інструкція про там порядок здійснення виконавчих проваджень от вона буде ключовою. Потім і буде з'ясовано, і життя покаже як краще організувати приватних виконавців. Тому що, коли, ну, перший, напевно, інститут, який реформувався, це були приватні нотаріуси. Теж казали, що не можна віддавати нотаріат в приватні руки. Зараз ми бачимо, що він дуже ефективно працює і навіть фактично самоуправляється, ну, під пильним оком Мін'юсту все ж таки. Але таки є. Приватні виконавці, напевно, буде ж така доля в майбутньому. Але все ж таки ключовою буде проблемою, ключова проблема буде, як вони будуть виконувати виконавчі провадження. І, напевно, не закон буде основною проблемою. Він зараз досить добре написаний, і дуже багато чого там передбачено. А саме найвеликіші такі будуть проблеми з питаннями процедурних дій щоденного виконання. Ось тоді, аналізуючи той вал скарг, який піде перш за все в адміністративні суди, обычно нема куди звертатися, або в суди загальної юрисдикції, там по певних категоріях справ, тоді ми будемо або цей закон рихтувати, або кардинальним шляхом якимось міняти інструкцію. Ось так.

СИДОРОВИЧ Р.М. Як я вже і казав, що, коли запускається принципово нова інституція, передбачити всі нюанси, які виникнуть при її застосування, неможливо. Нам потрібно запустити, щоб вона почала працювати. І на прикладі тих, ну, скажемо так, тестових перших піонерів, які підуть, ми, власне, зможемо побачити ті недоліки і розуміти як їх виправляти. Перфектного, на жаль, зробити це неможливо.

Перепрошую, Євген Рокітський просив зі Світового банку і ...

РОКІТСЬКИЙ Є.Л. Дійсно, хотів подякувати і всім гілкам влади, які були задіяні в процесі підготовки законопроекту. Тому що це, ну, був прекрасний приклад того, як вдалося по досить складному питанню і інституційної реформи, і реформи процесу досягти такого попереднього консенсусу. І ми сподіваємося, що ось тривале обговорення між гілками влади до винесення в сесійну залу, воно якраз сприятиме швидкому проходженню самого законопроекту. Також хочу наголосити на тому, що Світовий банк, Група Світового банку, вони підтримує ці законопроекти не стільки через те, що запроваджується нова гарна інституція приватних виконавців, а оскільки це було надзвичайно низьким рівнем виконання фінансових зобов'язань в Україні і цілим рядом системних криз у фінансовому секторі та в суспільстві, які якраз і були викликані неспроможністю існуючих інституцій забезпечити виконання таких зобов'язань.

А тому ми, власне, і підтримали цей процес і проводжуватимемо підтримувати його далі. А тут, нам потрібно бути відвертими і між собою, і з суспільством, що попереду чекає низка проблем нас, яка буде пов'язана із будівництвом інститутів, зокрема, інституту приватних виконавців. І для того, щоб не наступати на граблі, на які наступали наші сусіди із подібним рівнем правосвідомості і з подібним рівнем правової культури, які вийшли з того ж соціалістичного табору чи Радянського союзу, а потрібно подивитися на досвід країн Грузії, Казахстану, Сербії, які протягом буквально кількох років, буквально, запровадили оця змішану систему – приватну і державну, і виокремити декілька ризиків, які були притаманні їм. Тому що там були не тільки досягнення в тих країнах з при запровадженні системи приватних виконавців і були певні недоопрацювання, яких нам потрібно уникнути в Україні, зокрема, дійсно, тут неодноразово згадувалося нерівномірне покриття виконавцями, не буде на цю тему, лише тезово так вкажу, і також несиметричність стимулювання приватних виконавців порівняно з

державними, або радше державних порівняно із приватними, тому що задачі якраз у нас – встановити високий рівень стимулювання приватних, який зробить можливим ефективне виконання, і водночас підтягти державного виконавця з тим, щоб у нас обидві установи функціонували максимально ефективно, тому що, знову таки, як я вже сказав, задача не дати роботу кільком тисячам ефективних юристів, а задача – забезпечити високий рівень фінансових зобов'язань у суспільстві.

І ще однією проблемою, також якою ми повинні перейнятися, це існування конфлікту інтересів і управління конфлікту інтересів при виборі приватного виконавця, тому що в розвинутих системах, в розвинутих країнах якраз дослідженню ось цього конфлікту інтересів і з'ясування великої кількості причин такого конфлікту, цим займаються і дисциплінарні комісії, і цим займаються судові органи, і ті органи, якими можна оскаржувати призначення того чи іншого виконавця.

Тепер щодо тих питань, які не були, напевно, зачеплені, але про які потрібно відверто говорити, це те, що запровадження приватних виконавців, воно дозволить або зробить можливим потенційно корупційні схеми, які до цього не існували, а саме рух тепер коштів уже від приватних виконавців до державних структур, а також недержавних структур, які будуть замовниками приватного виконання. І нам необхідно якраз шляхом запровадження сильного інституту саморегулювання серед приватних виконавців унеможливити такий ризик.

Друге. Другий істотний ризик, про який також потрібно відверто говорити і зразу його прогнозувати – це неконкуретна поведінка з боку частини приватних виконавців, які будуть створені потенційно потужними фінансово-промисловими групами, потужними фінансовими структурами і будуть обслуговувати потенційно інтереси таких структур. Тут потрібно задіяти весь інструментарій антимонопольного законодавства і поставити цей ринок зразу ж під жорсткий антимонопольний контроль з тим, щоб не створилася ситуація, при якій із 3 тисяч там потенційно приватних

виконавців 50 чи 100 будуть в шоколаді, а решта – будуть лише задовольнятися крихтами із панського столу. Тому звертаємо зразу на це істотну увагу і до роботи потрібно буде, я думаю, над законопроектом і над інституційними механізмами долучати як раз Антимонопольний комітет.

І, напевно, останнє, на що хотів би звернути увагу, це необхідність із самого початку побудови істотної і потужної інституції саморегулівної для приватних виконавців, зокрема, її дисциплінарного блоку. Зверну увагу на те, що дійсно тут дуже правильно уже до мене було згадано про те, що створення такої саморегулівної інституції – це досить коштовна справа і нам потрібно буде протягом року, двох врегулювати ось ту проблему, що сам інститут, сама професія не зможе фінансувати в достатній мірі ось цю Національну палату новостворювану. Тут, я думаю, що потрібно терміново і негайно звертатися до, це задача для органів як раз державної влади, до донорів, зокрема, до групи Світового банку і до європейського співтовариства з тим, щоб було в 2015, 2016 і в 2017 роках прийнята і профінансована програма розбудови інституту Національної палати приватних виконавців. Тому що, скажімо, якщо брати ту ж Сербію, яка за населенням і за кількістю прогнозованою виконавців там 334, а ми прогнозуємо дець три тисячі, себто вона у 8-10 разів менша, так от бюджет на створення такої Національної палати і дисциплінарного комітету склав 1,8 мільйона євро на рік, тому нам потрібно з вами це питання також зразу ж ставити.

Дякую за плідну співпрацю і сподіваюся, що попереду ще багато конструктивної роботи.

? АЛЕКСЄЄВ І.С. Шановні колеги, я хочу подякувати за участь у цих комітетських слуханнях. Всі висловлені ваші пропозиції ми обов'язково врахуємо і ті зауваження, які у вас є будуть доопрацьовані під час підготовки цього законопроекту до другого читання, в нас є такі можливості. І я думаю, що в кінці, на виході, ми отримаємо якісний і головне ефективний закон.